

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 12Sd/312/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3012200858
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Florovič
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3012200858.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne samosudcom JUDr. Jurajom Florovičom v právnej veci navrhovateľky: J. T., bytom J. L. XX, C., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovni č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. októbra 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd **z r u š u j e** rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. októbra 2012 a vec jej **v r a c i a** na ďalšie konanie z dôvodov § 250j ods. 2 písm. b) a d) O.s.p..

Krajský súd **n e p r i z n á v a** navrhovateľovi náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. októbra 2012 bola na podklade zákonného ustanovenia § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zamietnutá navrhovateľke žiadosť o priznanie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín zo dňa 25. septembra 2012 nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na 20%.

Navrhovateľka podala v zákonom stanovenej lehote návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne. V jej písomných dôvodoch uviedla, že nesúhlasí s rozhodnutím odporkyne, keď jej žiadosť o priznanie invalidity bola zamietnutá s poukazom na posudok posudkového lekára. Uviedla, že sa vzhľadom na svoje zdravotné ťažkosti necíti pracovať na plný pracovný úväzok. Jej pracovné uplatnenie s poukazom na jej zlý zdravotný stav je sťažené. Nemôže sa uplatniť ani v chránenej dielni.

Odporkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie ako vecne správne a zákonné potvrdiť s poukazom na zhodné závery posudkových lekárov a vzhľadom na novo vypracovaný lekársky posudok.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle § 205l ods. 1 a nasledujúcich zákonných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a dospel k záveru, že návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne je dôvodný.

Zdravotný stav navrhovateľky bol po podaní návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne znovu posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín dňa 3. decembra 2012. Posudkový lekár konštatoval, že po dôkladnom zhodnotení odvolania

navrhovateľky nezistil nové, posudkovo závažné skutočnosti. Nevzhladol dôvod na opätovné predvolanie navrhovateľky a nevyhovel jej opravnému prostriedku v plnom rozsahu. Zotrval naďalej na svojom pôvodnom stanovisku uvedenom v posudku zo dňa 25. septembra 2012, v ktorom uviedol, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Navrhovateľka trvala na podanom opravnom prostriedku, a preto bol posudkový spis postúpený posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovni, ústredie so sídlom v Trenčíne na II. stupňové konanie. Posudkový lekár dňa XX. decembra 2012 rozhodol tak, že navrhovateľka v súlade s § 263 ods. 15 v súvislosti s §70 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní sa zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 30 %.

Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky považuje Detskú mozgovú poruchu - frustrná hemiparéza podľa prílohy 4, kapitoly VI., položka 3, písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 20% (rozmedzie 10-20%) a za iné zdravotné postihnutie, t.j. Skolióza ľahkého stupňa a Hraničná mentálna retardácia zvýšil o 10% (rozmedzie 40-60%), celkom na 30%.

Po medicínskej stránke ide o detskú mozgovú obrnu, ktorá sa po motorickej stránke prejavuje ľahkou neobratnosťou prstov pravej - nedominantnej ruky (je ľaváčka), tiež ľahkým oslabením sily stisku, pravá ruka je ľahko hypotrofičná, drží sa v ľahkej vnútornej dukcii. Neurológ stav uzavrel ako frustrná (minimálna) paréza. Nález na PDK je prakticky v norme, končatina je skrátaná približne o 1 cm, korekciu nevyžaduje. Ďalej v posudku uviedol, že rozhodujúce zdravotné pristihnutie je možné navýšiť o iné, podľa psychológa sa jedná o mentálnu subnormu v hraničnom - hornom pásme s mentálnou retardáciou ľahkého stupňa - IQ bolo vyšetrené ako 69-70. Jedná sa o nezrelú simplexnú osobnosť so sklonom k vegetatívnej labilité s ľahkou dysgrafiou, dyslexiou a dyskalkúliou.

Na pravé ucho je hluchá, nález vľavo je v norme, celková strata sluchu je 25%, čo navrhovateľku neobmedzuje v spoločenskom styku. Skolióza je ľahkého stupňa, korzet už nevyžaduje a nespôsobuje poruchu statodynamiky v LS chrbtici. Epilepsia je 7 rokov bez záchvatov.

Navrhovateľka bola vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní dňa 20. júna 2013. Uviedla, že s rozhodnutím odporkyne, ktorým jej bola zamietnutá žiadosť o priznanie invalidného dôchodku nesúhlasí, pretože trpí vážnym zdravotným mozgovým ochorením. Detskú mozgovú obrnu má od narodenia, od 6 rokov trpí aj ochorením - epilepsiou, berie lieky, v dôsledku čoho sú záchvaty minimalizované. Má postihnutú celú stranu tela, v hornej končatine neudrží predmety a nemôže dobre stúpať na pravú dolnú končatinu, nepočuje na pravé ucho, nosila korzet od pásu hore, aby sa jej napravila chrbtica. Skončila SOŠ podnikania v Trenčíne pričom mala upravenú špeciálnu výchovu. Musela chodiť do školy v doprovode svojich rodičov, neskôr už len v prítomnosti spolužiakov. Z týchto dôvodov nemôže vykonávať žiadnu prácu. Snažila sa zamestnať, ale keď bola na vstupnej lekárskej prehliadke, a po jej vykonaní, ju žiadny zamestnávateľ nechce zamestnať. Uchádzala sa o prácu pomocnej sily v Tesco, v Bille a pod.. Pokiaľ ide o osobnú hygienu, tú si dokáže sama urobiť. Boli jej vykonané IQ testy na 61. Má aj iné problémy, a to najmä, že sa na verejnosti nevie dobre orientovať. To tvrdia jej rodičia. Nemôže vykonávať ani nákupy v predajniach, nakoľko pri platení nevie zhodnotiť, koľko má platiť a koľko jej majú vydať. Na dotaz súdu uviedla, že sa prihlásila na súkromnú vysokú školu - externe v Dubnici na Váhom, ale nespravila 5 skúšok. Chcela študovať na vysokej škole, lebo aj jej kamarátky tam išli študovať, ale to nezvládla. Ani na opravných termínoch skúšky neurobila.

Krajský súd požiadal posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie v Trenčíne uznesením tunajšieho súdu zo dňa 30. januára 2013, sp. zn. 12Sd/312/2012-18 a zo dňa 20. júna 2013, sp. zn. 12Sd/312/2012-32 o opätovné vyšetrenie zdravotného stavu navrhovateľky v jej prítomnosti a v prítomnosti jej rodičov a posúdenie nových lekárskeho nálezov. Posudkový lekár dňa 7. februára 2013

a dňa 1. augusta 2013 po preštudovaní celej zdravotnej dokumentácie, vrátane nových lekárskejších správ a vyšetrení navrhovateľky opätovne určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky - Detská mozgová porucha - frustná hemiparéza podľa prílohy 4, kapitoly VI., položka 3, písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 20% (rozmedzie 10-20%) a za iné zdravotné postihnutie, t.j. Skolióza ľahkého stupňa a Hraničná mentálna retardácia zvýšil percentuálnu mieru o 10% (z rozmedzia 40-60%), celkom na 30%. Podľa posudkového záveru, navrhovateľka v súlade s § 263 ods. 15 v súvislosti s § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil opätovne v percentách na 30%.

Po doplnení posudkov posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie v Trenčíne dňa 7. februára 2013 a zo dňa 1. augusta 2013, ktorý bol vyhotovený v prítomnosti navrhovateľky a jej matky G., k ich záverom, v ktorých sa konštatuje, že nie je invalidná, navrhovateľka v prítomnosti jej matky na pojednávaní dňa 26. septembra 2013 po opätovnej výzve súdu, aby sa vyjadrila k novo vypracovaným lekárskejším posudkom, po dlhšom rozmýšľaní uviedla, že zotráva na písomnom vyjadrení zo dňa 20. augusta 2013.

V písomnom vyjadrení zo dňa 20. augusta 2013 k obsahu nového posudku MUDr. Ladislava Tačovského uviedla, že síce má ukončené SŠ vzdelanie s maturitou, avšak mala upravené podmienky na získanie maturity, ako to vyplýva zo „Špeciálno-pedagogického odporúčania“ Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva, Puškinova 806/27, Nová Dubnica - L.. Kvetoslavy Mojtovej, č. j. XXXX/XXXX OA zo dňa 10. septembra 2012 (založené na čl. 17) mal k dispozícii posudkový lekár, ktorou sa absolútne nezaoberal. Ďalej v rozsiahlom písomnom vyjadrení okrem iného podstate uviedla, že pociťuje určitú nedostatočnosť v praktickom fungovaní, tak na mentálnej, ako aj manuálnej úrovni. Jej rodičia jej sústavne pomáhajú s praktickými záležitosťami, poznajú jej problémy, lebo s nimi žije v spoločnej domácnosti. Pociťuje subjektívne zhoršenie, nevie sa orientovať, nevie si zariadiť príchod k dopravným prostriedkom, ktoré potom zmešká, nevie kalkulovať s peniazmi. Nevie zhodnotiť realitu života, všetko pokladá za dobré, nevidí problémy. Rovnako nevie zhodnotiť financovanie mobilného telefónu, veľa prevolala, došlo k problémom pri domácich povinnostiach, nedodrжала termín. V tejto súvislosti poukázala na Psychologické vyšetrenie PhDr. Olgy Švančarovej zo dňa XX. novembra 2012, v ktorom sa uvádza, že má IQ c rovné bodu 69, resp. IQ p rovné bodu 69, čo zodpovedá ľahkej mentálnej zaostalosti, až ľahkej retardácii. Je si vedomá, že hodnota týchto koeficientov je kolísavá a jej zdravotný stav sa preto môže pod vplyvom rôznych okolností, parciálne zlepšiť, ale aj zhoršiť. Na základe záverov PhDr. Švančarovej má za to, že objektívne patrí do pásma 50-69, a nie do pásma 69-71, ako je to uvedené v lekárskejšom posudku. MUDr. Tačovského. To môže byť v konečnom dôsledku relevantné pre posúdenie jej celkovej invalidity. Preto nesúhlasí so záverom posudkového lekára, že nie je invalidná. Zastáva názor, že posudkový lekár v posudku nezhodnotil objektívne jej celkovo nepriaznivý zdravotný stav a nezobral do úvahy všetky relevantné skutočnosti, ktoré uviedla. V jej prípade ide o tzv. kombinované postihnutie, pozostávajúce z mentálnej aj fyzickej zložky. Ďalej uviedla, že má DMO, prejavujúcu sa spastickou hemiparézou pravej ruky, tzn. jej praktickým ochrnutím s chronickými kľčovými stavmi a so značne obmedzenou schopnosťou jemnej motoriky. To ju ako praváčku veľmi znevýhodňuje pri hľadaní akejkoľvek práce. Spasticita (kľčovitosť a napadanie) je však aj na jej dolných končatinách. Navyiac sa oproti zdravému človeku rýchlejšie unaví, je to uvedené na viacerých miestach v jej chorobopise, čo je tiež jedným prejavom DMO. Okrem toho má diagnostikovanú diskalkuliú (sťažená schopnosť počítať), disgrafiú (sťažená možnosť písať) a dislexiu (sťažená možnosť čítať). Je teda zrejme, že trpí ľahkou mentálnou zaostalosťou, ďalej nepočuje na pravé ucho, má čiastočne kompenzovanú skoliózu, je vedená aj ak o ortopedický pacient a od 7. roku veku máva epileptické záchvaty. Ďalej tvrdí, že pokiaľ by si chcela hľadať prácu aspoň v chránenej dielni (lebo inde by ju zrejme nevzali) musela by mať percentuálne vyjadrený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť minimálne 70%, v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. To pri súčasných, aktuálnych lekárskejšom posudkom uznaných len na 30%, u nej nemožné. Vzhľadom na svoje psychické schopnosti sa nemôže zamestnať ani v intelektuálnej práci, napr. ako asistentka vo firme či v kancelárii, hoci má ukončené úplné SŠ vzdelanie s maturitou, avšak upravenými podmienkami. Z uvedených dôvodov nesúhlasí s rozhodnutím odporkyne a žiada vypracovať kontrolný posudok, v ktorom bude opätovne zhodnotený jej celkovo nepriaznivý psychosomatický stav s dôrazom na psychickú zložku s tým, že budú zároveň

opakovane vykonané potrebné parciálne vyšetrenia a testy, a to v normami predpísaných časových odstupoch.

Kritéria nároku na invalidný dôchodok sú predovšetkým upravené v zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien v § 70 a nasl. ust. cit. zákona. Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedených v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok. Podľa ustanovenia § 71 ods. 1 citov. zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V súdnom konaní sa posudzovaním schopnosti navrhovateľky pracovať zaoberali príslušní posudkoví lekári sociálneho poistenia. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár ústredia.

Podľa názoru krajského súdu v predmetnej veci nebol náležite zistený skutkový stav. Z tvrdenia navrhovateľky, predovšetkým z písomného vyjadrenia zo dňa 20. augusta 2013 k lekárskeму posudku, ktoré zrejme (z jej prejavu na pojednávaní nevyplýva), že uvedené písomné podanie dokázala napísať sama, je zřejmé, že ho písala iná osoba (matka navrhovateľky), nakoľko je na vysokej intelektuálnej úrovni a z jeho obsahu jednoznačne nevyplýva, že by jej rozhodujúce zdravotné postihnutie zodpovedalo uvedené v prílohe 4, kapitole VI, polož. 3 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Z obsahu spisu, predovšetkým zo Psychologického vyšetrenia PhDr. Oľgy Švančárovej zo dňa 22. novembra 2012 vyplýva, že aktuálny vývoj je na hranici ľahkej mentálnej zaostalosti, až retardácie. Podľa zamerania navrhovateľka má IQ c rovné bodu 69, IQ p rovné tiež bodu 69. Rovnako v psychiatrickej lekárskej správe zo dňa 21. januára 2013 a 27. júna 2013 sa uvádza u navrhovateľky mentálna zaostalosť až retardácia ľahkého stupňa, naposledy IQ 69.

V ďalšom konaní je potrebné vykonať podľa názoru súdu dokazovanie s poukazom na tvrdenie navrhovateľky uvedené v už vyššie spomínanom písomnom vyjadrení zo dňa 20. augusta 2013, v ktorom namieta lekárske správy vypracované posudkovým lekárom, pretože sa v posudkoch nevyporiadalo o jej mentálnej zaostalosti a retardácie ľahkého stupňa s IQ 69 bb, ako aj opätovne zistiť jej aktuálny zdravotný stav s ohľadom na hore uvedené nové lekárske správy, jej zodpovedajúce pracovné možnosti a schopnosti. Z uvedeného potom je zřejmé, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky mala byť - Mentálna retardácia - ľahká mentálna retardácia uvedená v prílohe 4, kapitola V., položka 6 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, kde rozmedzie miery poklesu je určené od 40-60%.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporkyne v dávkových veciach sociálneho poistenia je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti O.s.p. a nie je pokračovaním administratívneho konania.

Nie je preto úlohou súdu dopĺňať vecnú či právnu argumentáciu odporkyne a nie je ani jeho úlohou vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenia je podmienkou skutočného stavu veci už v administratívnom konaní.

Odporkyňa bola povinná už pred vydaním rozhodnutia presne a úplne zistiť skutočný stav vecí, a na tento účel obstaráť všetky potrebné podklady na rozhodnutie (§ 195 ods. 1, 2 zsp). V predmetnej veci nebol spoľahlivo zistený skutočný stav s poukazom na obsah spisu, predovšetkým navrhovateľka nebola vypočutá v prítomnosti jej rodičov a rovnako nebola oboznámená s hodnotením percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti a ani kritériami, ktoré sú pre vec rozhodujúce v prítomnosti jej rodičov, keďže z obsahu spisu resp. doložených lekárskeých správ vyplýva, že navrhovateľka trpí Mentálnou retardáciou. Posudok posudkového lekára je len jedným z dôkazov, na základe ktorého sa vo veci rozhoduje.

Náležitosti rozhodnutia vydaného v konaní vo veciach sociálneho poistenia podľa tretej časti zák. č. 461/2003 Z.z. sú upravené v ust. § 209 ods. 4 tohto zákona. V odôvodnení rozhodnutia odporkyňa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala. Nie je dostačujúce sa odvolať len na závery lekárskeho posudku.

Odporkyňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedla, ktoré skutočnosti boli podkladom na jej rozhodnutie, ako hodnotila dôkazy, na základe ktorých rozhodla, a prečo nebola vo veci vypočutá navrhovateľka v prítomnosti jej rodičov s poukazom na tú skutočnosť, že navrhovateľa je mentálne retardovaná.

Krajský súd zhodnotil hore uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia a dospel k záveru, že vo veci zistenia skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov aj napadnuté rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§250j ods. 2 písm. b) a d) O.s.p.), preto ho zrušil podľa § 250 q ods. 2 v spojení s § 250j od. 2 písm. b) a d) O.s.p. a vec vrátil odporkyne na ďalšie konanie. Odporkyňa pred vydaním nového rozhodnutia je povinná vykonať dokazovanie na odstránenie rozporov s poukazom na nové odborné lekárske správy, z ktorých je zrejmé, že rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky je Mentálna retardácia - ľahká mentálna retardácia, ktoré ochorenie je uvedené v prílohe 4., Kapitola V., položka 6 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v platnom znení a opätovne uviesť percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti, na dokazovanie v tomto smere môže resp. je potrebné nariadiť znalecké dokazovanie (§ 196 ods. 1 zsp.). Ďalej je povinná vypočuť navrhovateľku v prítomnosti jej rodičov s poukazom na jej veľmi nízky intelekt, ktorí majú v takom prípade právo vyjadriť sa ku skutočnostiam, rozhodujúcim pre posúdenie veci, osobitne ku kritériám, podľa ktorých bude hodnotená percentuálna miera poklesu jej pracovnej schopnosti.

Dokazovanie v predmetnej veci je nad rámec dokazovania vykonávacieho konania pred súdom v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 250l ods.2 O.s.p. za použitia § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. V danom prípade bola navrhovateľka v konaní neúspešná, preto nemá právo na náhradu trov konania proti odporkyne a odporkyňa v konaní podľa piatej časti nemá nárok na priznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Krajského súdu v Trenčíne na Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 a § 205 ods. 1 O.s.p. odvolanie musí mať tieto náležitosti: ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané s uvedením dátumu vyhotovenia odvolania, proti ktorému rozhodnutie súdu smeruje, v akom rozsahu rozhodnutie napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.